

B4 ODPADY

B4.1 EVIDENCE ODPADŮ

Uvedené údaje o produkci a nakládání s odpady jsou výstupem z Informačního systému o odpadech (ISOH), který od roku 2007 pro MŽP provozuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí (pozn.: do roku 2006 údaje spravoval Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, Centrum pro hospodaření s odpady – CeHO).

Data o odpadech jsou získávána na základě jednotlivých hlášení uvedených ve vyhláškách daných zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a to:

- vyhláškou MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
- vyhláškou č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady
- vyhláškou č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky
vše v platném znění.

Zvýšení produkce odpadů za rok 2009 je způsobeno především použitím dopočtu produkce odpadů od firem, které nedosáhly množství limitu, který je stanoven zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, pro zaslání ročního hlášení nebo hlášení neposlaly, přestože limit pro ohlášení splnily.

Tab. B4.1.1 Produkce odpadů [t.rok⁻¹]

Odpady	2005	2006	2007	2008	2009
Celkem	3 535 128	3 467 178	4 496 597	5 223 751	6 080 085
Z toho v kategorii:					
– Nebezpečné odpady	186 313	156 453	115 559	103 320	109 842
– Ostatní	3 348 815	3 310 725	4 381 069	5 120 430	5 970 243

Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

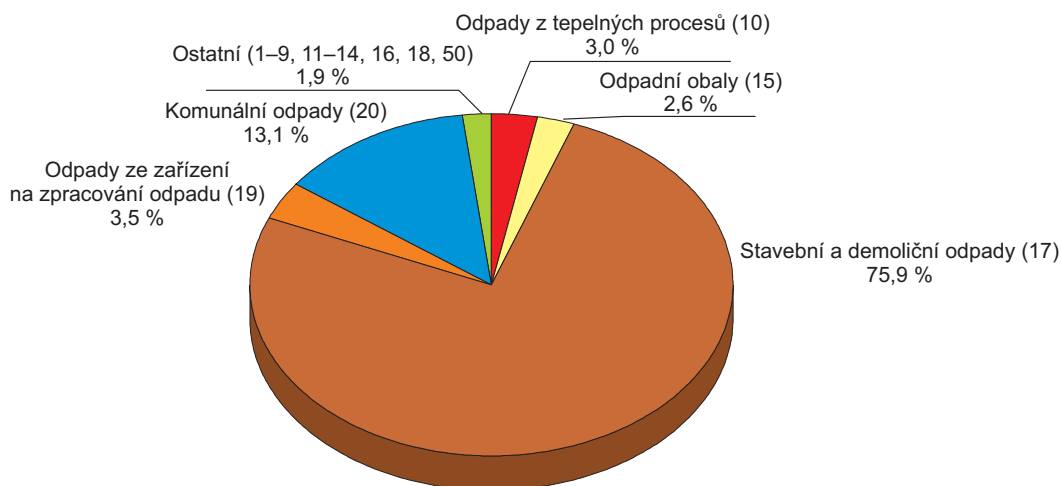
Tab. B4.1.2 Produkce rozdělená do skupin dle katalogu odpadů, Praha, 2009

Skupina katalogu odpadů	Název skupiny	Množství [t]
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	1 148
02	Odpady ze zemědělství, zahradnictví, rybářství, lesnictví, myslivosti a z výroby a zpracování potravin	25 201
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	19 526
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	573
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	916
06	Odpady z anorganických chemických procesů	12 760
07	Odpady z organických chemických procesů	5 413
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	1 001
09	Odpady z fotografického průmyslu	825
10	Odpady z tepelných procesů	184 707
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovu a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	1 459
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické povrchové úpravy kovů a plastů	11 273
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05, 12 a 19)	13 493
14	Odpadní organická rozpouštědla, chladicí a hnací média (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	429
15	Odpadní obaly; absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	155 764
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	15 417
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	4 613 255
18	Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadu ze stravovacích zařízení, které se zdravotnictvím bezprostředně nesouvisí)	6 918
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čištění odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	214 637
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru	795 321
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	47

Skupiny 01–20 jsou v katalogu odpadů uvedeném ve vyhlášce 381/2001 Sb., v pozdějším znění.
Skupina 50 je uvedena ve vyhlášce 352/2005 Sb., v pozdějším znění.

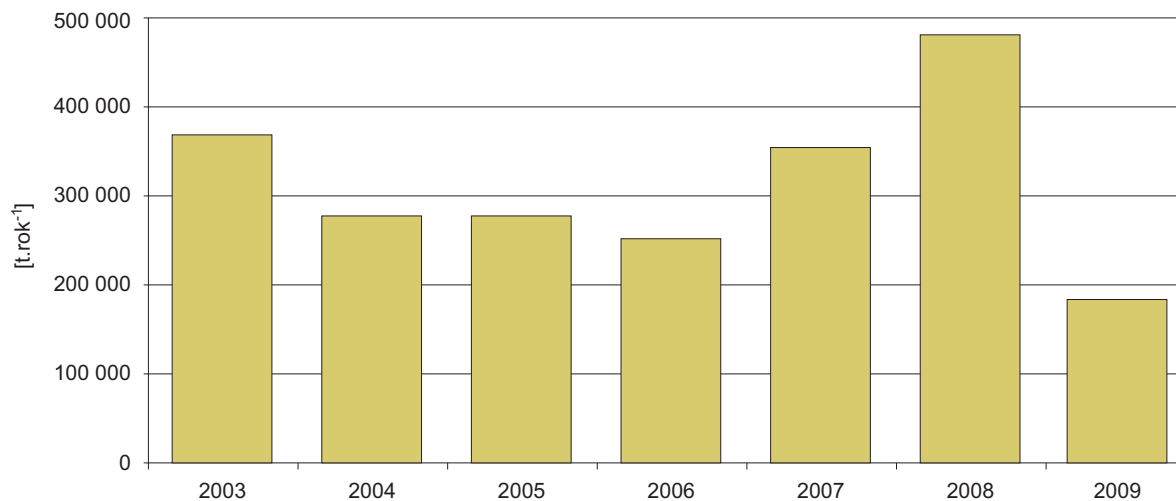
Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

Obr. B4.1.1 Podíl produkce odpadů podle kategorií, Praha, 2009

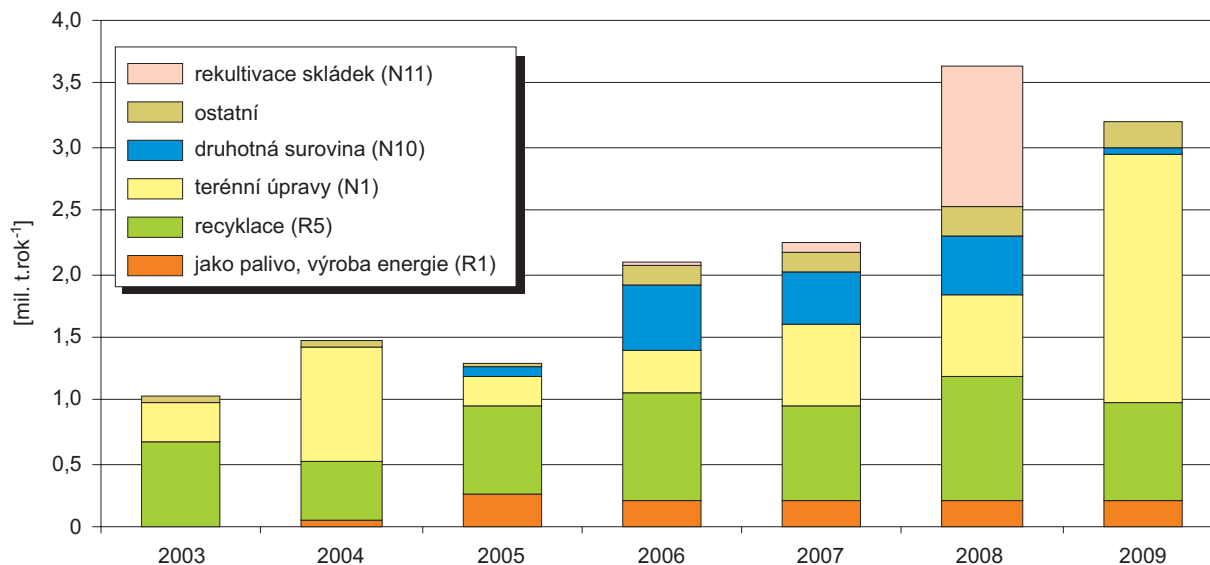
Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

Obr. B4.1.2 Odstraňování odpadu skládkováním

Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

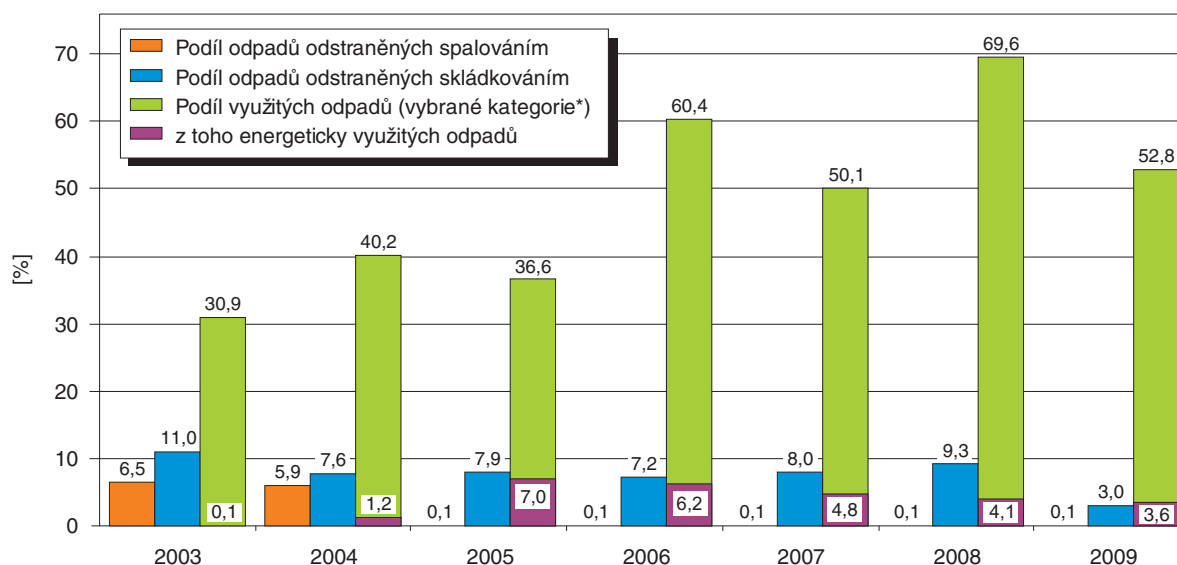
Obr. B4.1.3 Využívání odpadu

Pozn.: V závorce uvedeny kódy pro Hlášení o produkci a nakládání s odpady dle zákona č. 185/2001 Sb. a vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

Obr. B4.1.4 Podíl odstraňovaného a využívaného odpadu z celkové produkce (vybrané kategorie)

* Uvedený podíl využitých odpadů zahrnuje vybrané kategorie R1, R5, N1, N10, N11 podle číselníku způsobů nakládání s odpady (příloha č. 20 vyhlášky 383/2001 Sb.)

Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

Technická vybavenost pro úpravu, využívání a odstraňování odpadů

Přehled provozovaných zařízení pro úpravu, využívání a odstraňování odpadů v Praze v roce 2009 je uveden v následující tabulce. Data o provozovaných zařízeních pro úpravu, využívání a odstraňování odpadů v Praze byla získána z doručených hlášení dle příloh č. 22 a 23 vyhlášky č. 383/2001 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady a z vydaných rozhodnutí OOP MHMP (počty zařízení).

Tab. B4.1.3 Přehled zařízení k úpravě, využití a odstranění odpadů v hl. m. Praze, 2009

Zařízení k úpravě, využití a odstraňování odpadů	Počet	Projektovaná kapacita* [t.rok ⁻¹]	Zpracované odpady v roce 2009 [t]
R1 Zařízení na energetické využívání odpadů	1	310 000	208 225
R2–R11 Zařízení na materiálové využívání odpadů	15	1 674 220	–**
R12 + Z1 Zařízení na předúpravu odpadů + Třídění, paketaže, stříhání apod.	52	1 455 287	–**
D9 Zařízení na fyzikálně-chemickou úpravu	7	41 330	–**
D10 Spalovny	2	3 360	2 911
D1 Skládky	1	350 000	181 406

¹⁾ Projektovaná kapacita není známa u všech zařízení.

²⁾ Údaje nejsou k dispozici.

Zdroj: CENIA (ISOH), OOP MHMP

B4.2 KOMPLEXNÍ NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY

Systém sběru komunálního odpadu (KO) v Praze

V roce 2009 probíhala 12. rokem realizace Projektu hospodaření s odpady na území hl. m. Prahy. Principem tohoto projektu schváleného usnesením rady ZHMP č. 47 z roku 1996 je celoplošné komplexní třídění komunálního odpadu.

Tento dlouhodobý projekt je realizován v souladu s Plánem odpadového hospodářství hl. m. Prahy (POH) schváleným v roce 2006 pro město (obec) jako původce odpadů, a to v návaznosti na krajský POH (viz též kapitola E2 Strategie a koncepce, více informací na <http://envis.praha.mesto.cz/odpady>).

Odpad byl v roce 2009 tříděn na následující složky komunálního odpadu:

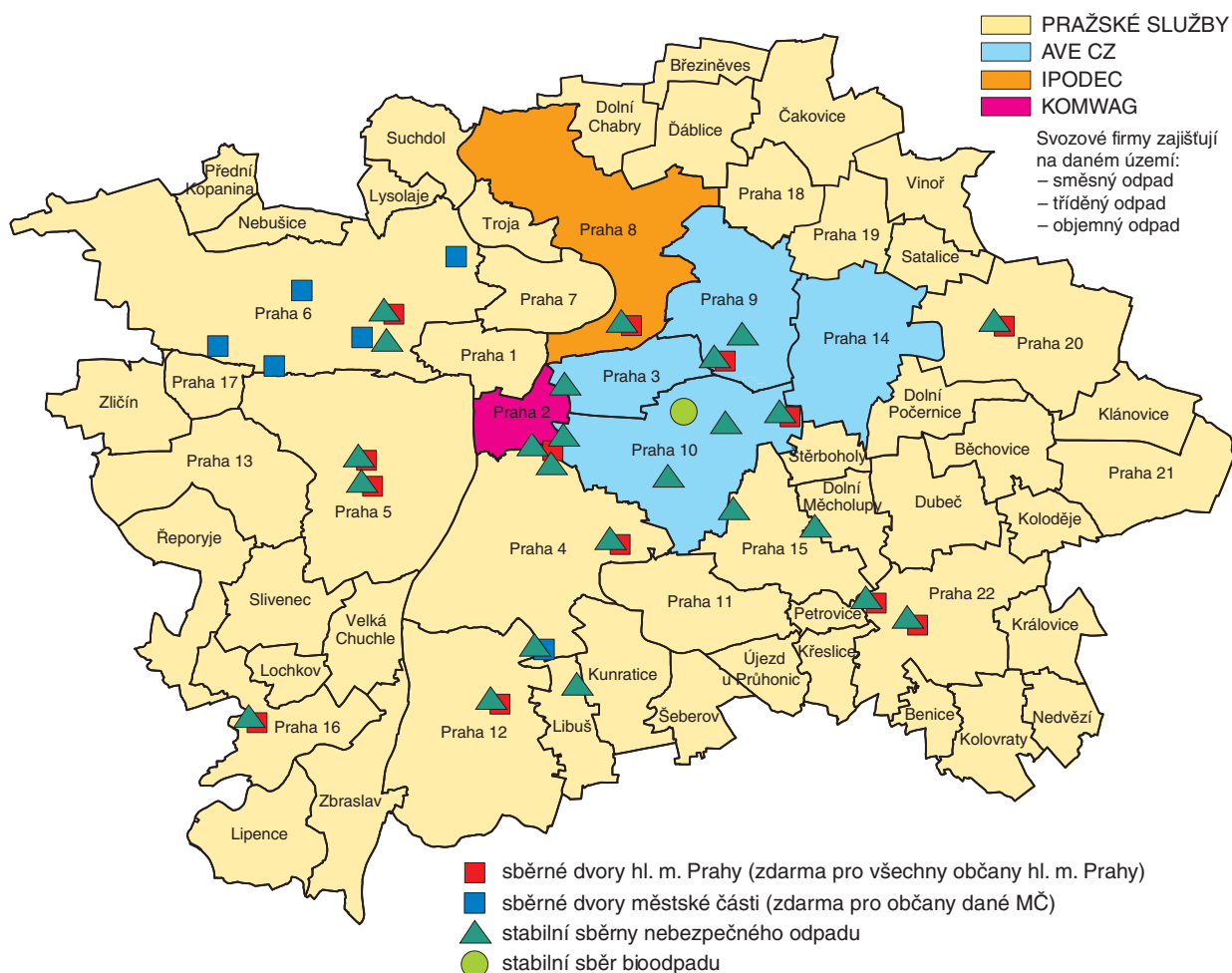
- papír a lepenka
- sklo barevné
- sklo čiré
- plasty směsné
- nápojové kartony
- nebezpečný odpad
- kovy železné a neželezné, stavební suť, elektrotechnický odpad, odpad z údržby zeleně, dřevěný odpad, pneumatiky
- objemný odpad
- směsný odpad.

Mimo sběru složek komunálního odpadu byl v roce 2006 zahájen i zpětný odběr vybraných elektrozařízení pocházejících z domácností.

Jednotlivé složky KO mají občané možnost odkládat donáškovým nebo odvozným systémem následujícími způsoby:

- **papír a lepenku, sklo, plasty ev. nápojové kartony** – do sběrných nádob, určených na tyto složky KO, přímo na ulicích nebo v domech (na území Pražské památkové rezervace) a ve sběrných dvorech města; děti mohou papír a lepenku odkládat ve školách zapojených do soutěže ve sběru starého papíru, konané již 14. rokem pod patronátem Magistrátu hl. m. Prahy
- **nebezpečný odpad** – při mobilním sběru, ve stabilních sběrnách, včetně sběrných dvorů města, v lékárnách (nepoužité či prošlé léky a rtuťové teploměry)
- **kovy železné a neželezné, stavební suť, elektrotechnický odpad, odpad z údržby zeleně, dřevěný odpad, pneumatiky** – ve sběrných dvorech města
- **objemný odpad** – do velkoobjemových kontejnerů umístovaných na ulicích v pravidelných intervalech a ve sběrných dvorech města
- **směsný odpad** – do sběrných nádob umístěných v domovním vybavení každé nemovitosti, případně na pozemní komunikaci
- **zpětný odběr elektrozařízení** pocházejících z domácností – ve sběrných dvorech hl. m. Prahy
- **zpětný odběr baterií** (použité monočlánky) – v úřadech městských částí, na základních a středních školách a ve sběrných dvorech.

Obr. B4.2.1 Organizace zajištění svozu směsného a tříděného odpadu prostřednictvím oprávněných firem, sběrné dvory a stabilní sběry odpadu, 2009

Zdroj: OOP MHMP

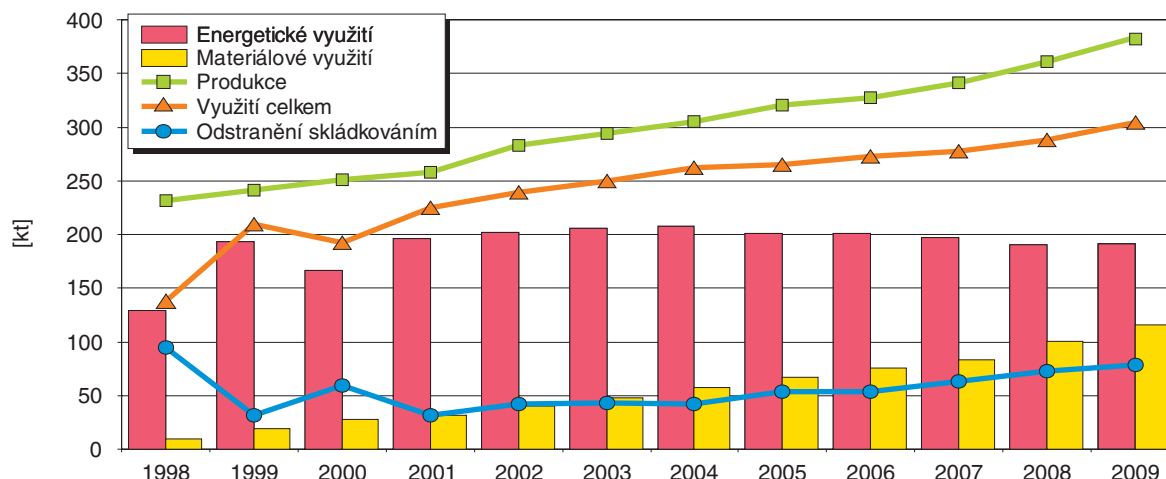
Tab. B4.2.1 Produkce a nakládání s komunálním odpadem [kt]

Rok	Komunální odpad	Odstranění		Využití		
		Skládkování	Celkem	Termické - energetické	Materiálové	
					vytříděno*	Fe – ze škváry
2005	319,1	54,0	265,1	201,2	63,9	3,4
2006	326,4	53,7	272,7	200,5	72,2	3,3
2007	340,5	62,9	277,6	197,3	80,3	3,1
2008	360,2	72,3	287,9	190,8	97,1	3,1
2009	382,7	78,6	304,1	191,2	112,9	3,1

* včetně nebezpečných odpadů. Nejsou zahrnuty položky Uliční smetky a Autovraky.

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.2 Vývoj produkce a nakládání s komunálním odpadem

Zdroj: OOP MHMP

Detailní informace k jednotlivým činnostem realizovaným v rámci systému sběru komunálního odpadu

a) Tříděný sběr papíru a lepenky, skla, plastů a nápojových kartonů

Tříděný sběr je na území Prahy zajišťován donáškovým, odvozným a kombinovaným systémem.

Občané především využívají *donáškový způsob*, kde je separovaný odpad odkládán do sběrných nádob (kontejnerů), s horním nebo spodním výsypem, o objemu 1100–3350 litrů. Počet nádob na separovaný sběr je v současné době stabilní. **Počet sběrných míst v donáškovém systému byl v roce 2009, přes 3224.** Zvýšená potřeba objemu je řešena zvýšením četností svozů.

Odvozný způsob je zajišťován v kombinaci s donáškovým způsobem na území Pražské památkové rezervace. V tomto systému jsou plastové sběrné nádoby o objemu 120 a 240 litrů umístěny přímo v bytových objektech. Jejich zřízení je však odkázáno na souhlas vlastníka nemovitosti. **V roce 2009 byly sběrné nádoby osazeny ve více než 1060 objektech.**

V roce 2004 byl zahájen pilotní projekt **sběru nápojových kartonů**. V roce 2006, kdy projekt přešel do běžného režimu svozu separovaného odpadu, bylo dosaženo osazení cca 1660 sběrných míst tříděného odpadu (cca 1/2 všech sběrných míst tříděného odpadu) speciálně upravenou sběrnou nádobou o objemu 240 nebo 1100 litrů, v roce 2009 to již bylo 2499 kusů nádob.

Dále jsou sběrné nádoby na tříděný odpad umístěny na všech sběrných dvorech hl. m. Prahy.

V prosinci 2004 byl zahájen pilotní **projekt odděleného sběru čírého skla**. Celkem bylo v roce 2009 k dispozici asi 470 kusů nádob pro sběr čírého skla.

Umístění sběrných míst navrhuje městské části. Jejich požadavky jsou poté zasílány na Magistrát hl. m. Prahy, kde jsou posouzeny z hlediska koncepčního, provozního s ekonomického a následně jsou zpravidla schváleny. Počet sběrných míst zohledňuje počet obyvatel, typ a hustotu zástavby.

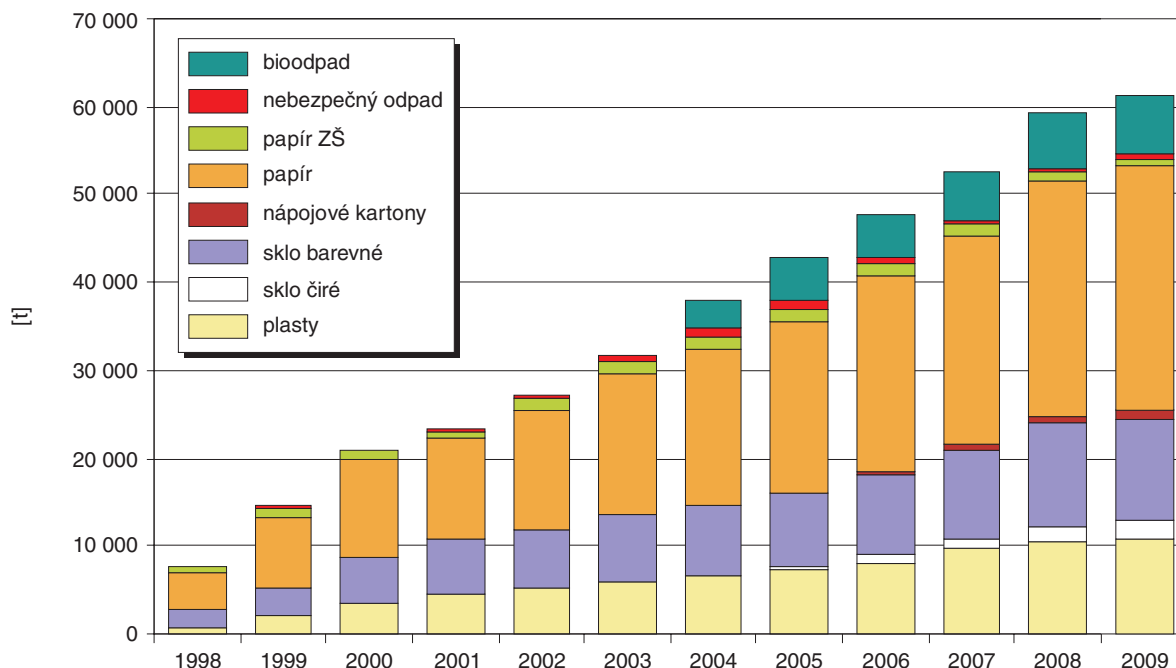
Tab. B4.2.2 Množství vytříděného papíru, skla, plastů, nápojových kartonů [t]

Rok	Papír	Sklo barevné	Sklo bílé	Plasty	Nápojové kartony	Papír základní školy	Celkem bez škol*
2005	19 214	8 399	432	7 164	171	1 597	35 380
2006	22 244	9 119	828	8 114	424	1 571	40 729
2007	23 711	10 425	996	9 643	536	1 287	45 312
2008	26 732	11 805	1 529	10 609	701	1 225	51 376
2009	28 128	11 615	2 206	10 675	794	675	54 093

* součet vytříděného množství papíru, skla, plastů a nápojových kartonů (bez papíru vysbíraného na školách)

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.3 Vývoj množství vyříděného papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a bioodpadu [t]

Pozn.: Bioodpad celkem, tj. ze sběrných dvorů (SD) a stabilního sběrného místa bioodpadu v Praze 10 - Malešice (Dřevčická ul.).
V roce 2009: 6769 t (SD) + 501 t (Malešice).

Zdroj: OOP MHMP

b) Tříděný sběr nebezpečných odpadů

Sběr nebezpečného odpadu (dále jen „NO“) – rozpouštědla, kyseliny, zásady, fotochemikálie, pesticidy, odpad obsahující rtuť, olej a tuk (vyjma jedlého), barvy, tiskařské barvy, lepidla, pryskyřice, detergenty a odmašťovací přípravky, nepoužitelná cytostatika a léky – probíhal v roce 2009 na území hl. m. Prahy v několika úrovních:

- **mobilitní sběr** – celkem 279 tras s 8 zastávkami
- **stabilní sběr** – celkem 24 stabilních shromažďovacích míst NO
- **sběr léků a rtuťových teploměrů** – celkem 290 lékáren.

Mobilní sběr byl provozován v období od března do listopadu kalendářního roku. Sběr NO probíhal převážně od 15.00 do 19.00 hodin, na žádost městských částí je v některých lokalitách prováděn také od 8.00 do 12.00 hodin. Občané mohou tímto způsobem odevzdat všechny druhy NO. V jednotlivých městských částech je sběr prováděn minimálně 3x ročně podle pevně stanoveného harmonogramu. Počet sběrových tras a zastávek odpovídá počtu obyvatel příslušné městské části. Na určených zastávkách ve stanoveném čase osádka vozidla přebírá od občanů NO.

Stabilní sběr tvoří 24 stabilních shromažďovacích míst s celoročním provozem, kde mohou občané odevzdávat NO. Mezi 24 stabilních sběrů patří 12 sběrných dvorů hl. m. Prahy.

Doplňkový sběr nepoužitelných léků a rtuťových teploměrů probíhá v 290 lékárnách, které jsou zapojeny do systému organizovaného městem. Obyvatelé mohou odevzdat nepoužitelná či vyřazená léčiva ve všech lékárnách na území hl. m. Prahy tedy i těch, které městský systém nevyužívají.

Doplňkový sběr monočlánků byl zahájen v září roku 2001. Na Magistrátu hl. m. Prahy, v úřadech městských částí a v základních a středních školách byly rozmístěny speciální 35-ti litrové sběrné nádoby (červené typizované kontejnery), do kterých mohou Pražané použité monočlánky odkládat. Počátkem roku 2005 podepsalo město se společností ECOBAT smlouvu, na základě které jsou baterie sbírány v rámci zpětného odběru baterií. K 31. 12. 2009 bylo na území hl. m. Prahy zřízeno asi 440 míst zpětného odběru monočlánků.

Tab. B4.2.3 Množství vysbíraných nebezpečných odpadů [t]

Způsob sběru	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stabilní sběr	–	63	85	81	131	196	236	271	391	288	322	322
Mobilní sběr	117	112	93	83	107	92	82	46	32	34	80	123
Celkem stabilní a mobilní sběr	117	175	178	164	238	308	318	317	423	322	402	445
Sběr chladicích zařízení	–	25	57	123	348	467	491	409	ZpO	ZpO	ZpO	ZpO
Sběr TV a PC monitorů	–	–	–	–	–	–	–	100	ZpO	ZpO	ZpO	ZpO
Sběr léčiv a rtuť. teploměrů	–	22	32	31	34	36	33	48	45	47	68	57
Sběr monočlánků	–	–	–	1	7	8	8	–	ZpO	ZpO	ZpO	ZpO
Celkem	117	222	267	319	627	799	850	874	468	369	470	502

Pozn.: ZpO – sběr a evidence v rámci zpětného odběru

Zdroj: OOP MHMP

c) Zpětný odběr některých výrobků

Na základě nového **zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“), je zavedena povinnost osobám, které dováží či vyrábí určené výrobky, zajistit jejich **bezplatný zpětný odběr** od spotřebitelů.

Zpětnému odběru podléhají následující výrobky (§ 38 zákona o odpadech):

- minerální oleje a oleje ze živičných nerostů
- elektrické akumulátory
- galvanické články a baterie
- výbojky a zářivky
- pneumatiky (nejsou nebezpečným odpadem, ale jsou odpadem se specifickým režimem)
- elektrozařízení.

Tyto výrobky jsou dosud výrazným způsobem zastoupeny v látkovém toku komunálního odpadu, zejména nebezpečných složek komunálního odpadu, jejich tříděný sběr hl. m. Praha organizuje již od roku 1994. Pro informaci je možné uvést, že minerální oleje a oleje ze živičných nerostů jiné než surové, elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, výbojky a zářivky, chladničky používané v domácnostech, které občané vytřídili, tvoří cca **70–75 %** celkové hmotnosti vytříděných nebezpečných odpadů.

Povinnost zpětného odběru byla **ze zákona** u všech shora uvedených výrobků kromě chladicích zařízení dána od **23. 2. 2002**. Povinnost zpětného odběru elektrozařízení byla stanovena odlišně od **13. 8. 2005**.

Tab. B4.2.4 Sběr vyřazeného elektrozařízení v rámci zpětného odběru [t]

Odebírané zařízení	2005*	2006	2007	2008	2009
Chladicí zařízení	171,0	635,0	837,0	1 021,0	1 170,0
TV a PC monitory	83,0	442,0	776,0	1 346,0	1 735,0
Sběr baterií (monočlánků)	6,0	7,0	9,6	6,3	11,5
Světelné zdroje	–	0,8	3,8	7,2	10,0
Celkem	260,0	1 084,8	1 626,4	2 380,5	2 926,5

* sběr byl zahájen dne 13. 8. 2005

Zdroj: OOP MHMP

O množství baterií a elektrozařízení v tabulce byla snížena produkce nebezpečného odpadu.

d) Sběrné dvory

Součástí systému nakládání s odpady v hl. m. Praze je třídění komunálního odpadu. Kromě celoplošného třídění skla, papíru, plastů a nápojových kartonů je zřizována síť sběrných dvorů hl. m. Prahy, které umožňují odkládat vybrané druhy odpadů ve větším množství a v širokém výběru komodit. Jedná se o objemný odpad, stavební odpad, odpad ze zeleně, dřevo, kovy, pneumatiky, papír, sklo, plasty, nápojové kartony a nebezpečné složky komunálního odpadu. Navíc byla zřízena v rámci sběrných dvorů hl. m. Prahy místa zpětného odběru vyřazených elektrických a elektronických zařízení.

Fyzické osoby s trvalým pobytem na území Prahy mají službu odkládání odpadu zdarma (výjimku tvoří pneumatiky a stavební odpad nad 1 m³), právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají službu poskytovanou za úhradu. Provozní doba sběrných dvorů je: pondělí–pátek od 8.30 do 18.00 hod. (v zimním období do 17.00 hod.), sobota od 8.30 do 15.00 hod.

K 31. 12. 2009 provozovala hl. m. Praha 12 sběrných dvorů:

- Praha 4, Zakrytá ul.
- Praha 5, Puchmajerova
- Praha 5, Ke Kotlářce 4 (provoz do 30. 9. 2009)
- Praha 5, Klikatá 1238 (provoz od 1. 10. 2009)
- Praha 6, Proboštská 1
- Praha 8, Voctářova ul.
- Praha 9, Pod Šancemi 1
- Praha 12, ul. Generála Šišky
- Praha 14, Teplárenská 5
- Praha 15, Za Zastávkou 3
- Praha 16, V Sudech 2
- Praha 20, Chvalkovická 3
- Praha 22, Bečovská 939.

Provoz sběrných dvorů v systému města je zajišťován přímo smluvně s provozující firmou nebo prostřednictvím městské části, které hlavní město poskytuje na provoz roční účelovou neinvestiční dotaci.

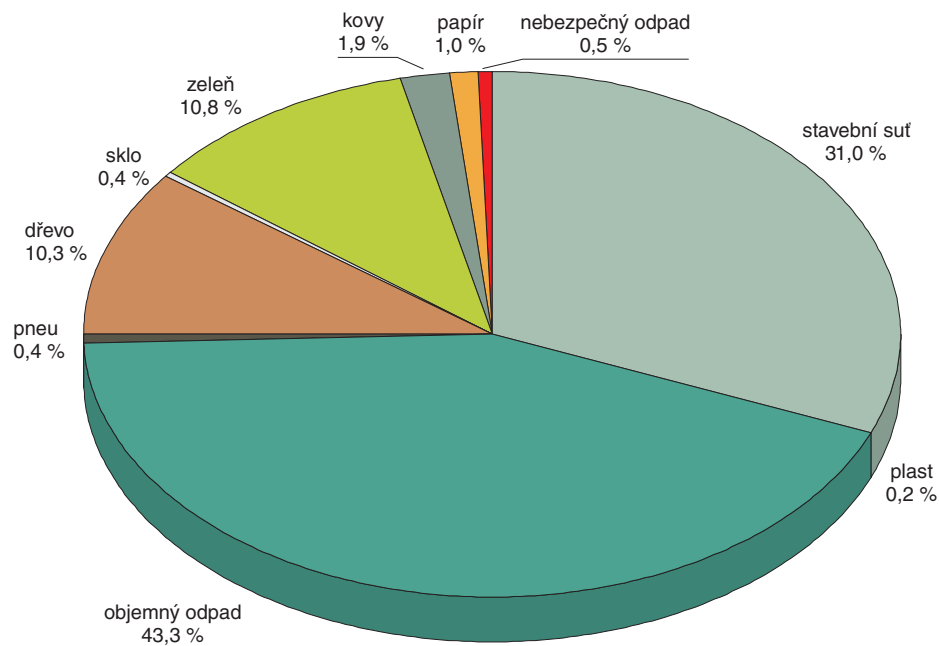
Sběrné dvory provozují na území hl. m. Prahy také Úřady městských částí Praha 4 a Praha 6. Umístění sběrných dvorů městských částí, podmínky provozu, výběr druhů odpadů, provozní doba i finanční krytí je plně v kompetenci jednotlivých úřadů městských částí.

Tab. B4.2.5 Hmotnostní zastoupení druhů odpadů na sběrných dvorech, 2009 [t]

Objemný odpad	25 107
Pneumatiky	216
Dřevo	5 992
Sklo	241
Zeleň	6 268
Kovy	1 110
Papír	607
Nebezpečný odpad	301
Stavební suť	17 948
Plasty	127
Celkem	57 917

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.4 Hmotnostní zastoupení jednotlivých druhů odpadů na sběrných dvorech hl. m. Prahy, 2009

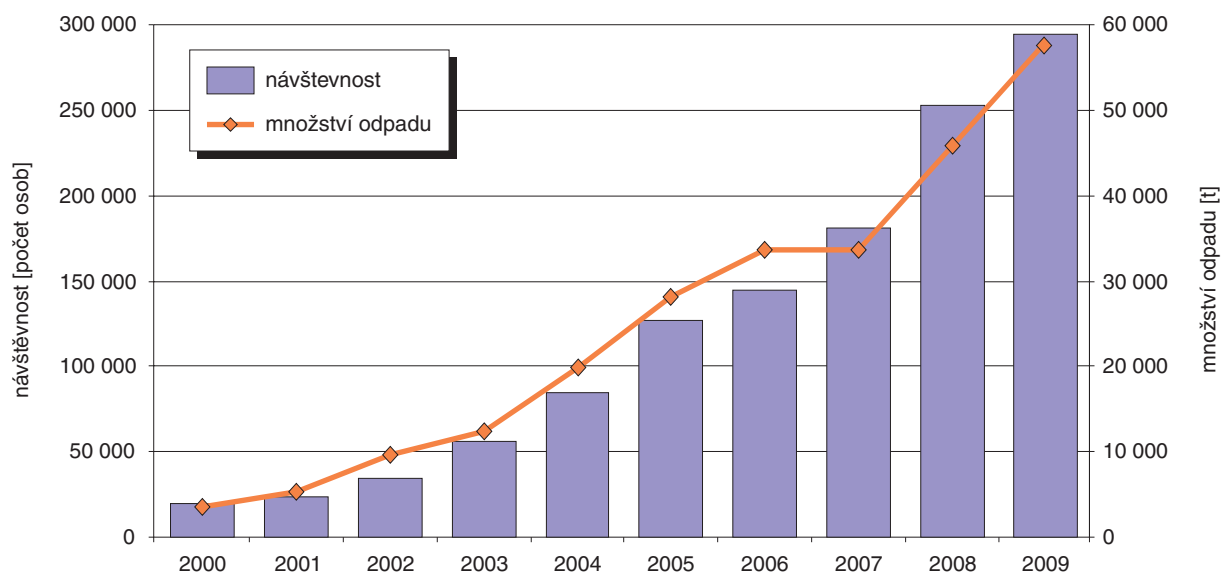
Zdroj: OOP MHMP

Tab. B4.2.6 Množství odevzdaných odpadů a návštěvnost sběrných dvorů hl. m. Prahy, 2009

Rok	Návštěvnost [počet osob]	Množství odpadu [t]
2005	126 856	28 141
2006	144 938	33 646
2007	181 291	33 599
2008	252 307	45 738
2009	295 021	57 917

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.5 Vývoj množství odevzdaných odpadů a návštěvnosti sběrných dvorů hl. m. Prahy

Zdroj: OOP MHMP

e) Směsný odpad

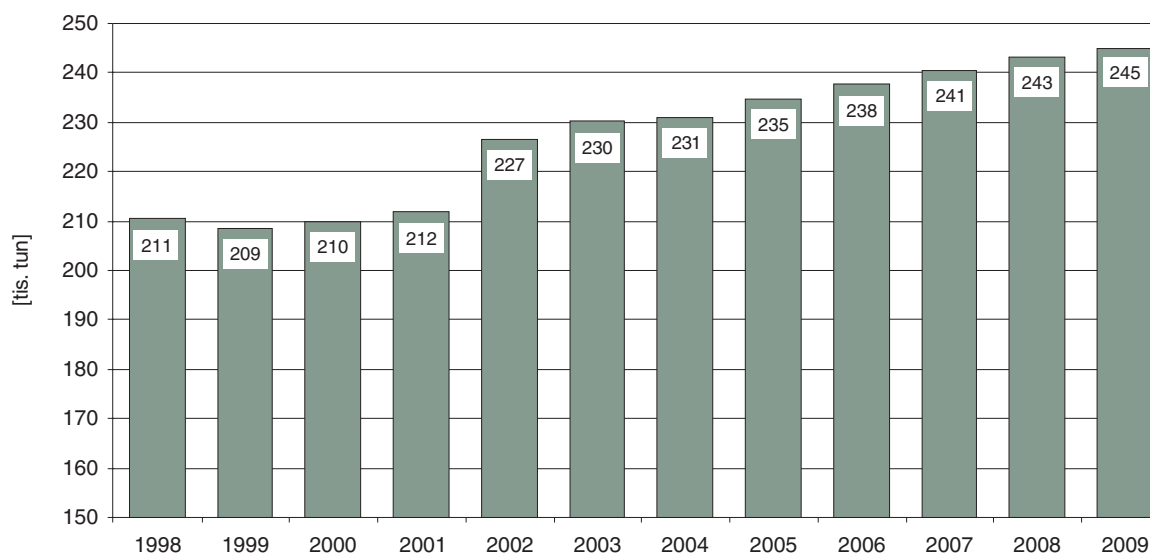
Dostatečný objem sběrných nádob na směsný odpad zajišťovali vlastníci nebo správci nemovitostí. Počet sběrných nádob se v roce 2009 pohyboval nad 114,6 tis. Na produkci směsného odpadu se podílí i osoby bez trvalého pobytu v Praze. Jejich počet se odhaduje na cca 300 tisíc.

Tab. B4.2.7 Produkce směsného odpadu

Rok	Množství odpadu [tis. tun]	Meziroční nárůst
2005	234,7	1,02 %
2006	237,7	1,29 %
2007	240,5	1,11 %
2008	243,2	1,16 %
2009	244,6	0,62 %

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.6 Vývoj produkce směsného odpadu

Zdroj: OOP MHMP

Sběr vánočních stromků

Vánoční stromky mají obyvatelé možnost odkládat ke sběrným nádobám na směsný odpad. Svozové společnosti zajišťují jejich svoz v rámci sběru a svozu směsného odpadu. V lokalitách, kde byl prováděn zkušební sběr biodpadu, jsou vánoční stromky svázeny k dalšímu zpracování na kompostárnu.

f) Objemný odpad

Objemný odpad od občanů je možné odložit do velkoobjemových kontejnerů (dále jen „VOK“) o minimálním objemu 9 m³. Hl. m. Praha hradilo v roce 2009 přístavení přibližně **9,8 tis. kontejnerů**.

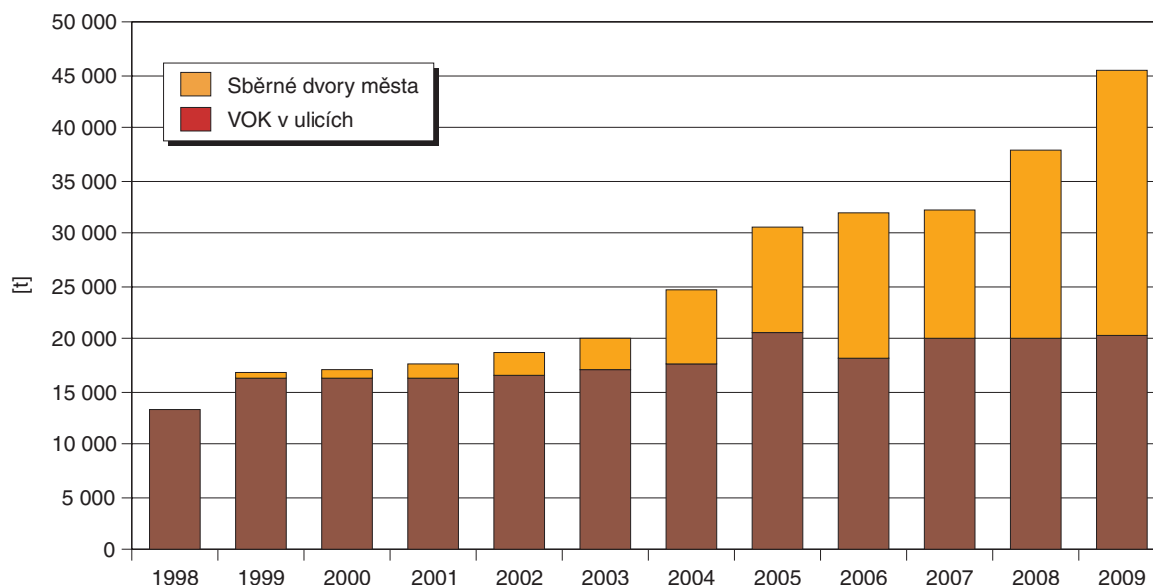
VOK jsou přidělovány městským částem podle počtu obyvatel s tím, že minimálně má každá městská část k dispozici 24 VOK – 1 VOK každých 14 dní jako prevenci vzniku černých skládek. Některé městské části na své náklady přistavují dle svého uvážení další VOK. Městské části samy rozhodují o místech a termínech přístavení VOK dle vlastní potřeby na předem ohlášená místa. Místa přístavení jsou mimo jiné uváděna na internetových stránkách městských částí. Objemný odpad mohou občané dále odevzdat ve sběrných dvorech provozovaných hl. m. Prahou.

Tab. B4.2.8 Produkce objemného odpadu [t]

Rok	VOK v ulicích	Sběrné dvory města	Celkem
2005	20 527	9 923	30 450
2006	17 991	13 900	31 891
2007	19 892	12 258	32 150
2008	20 003	17 768	37 771
2009	20 193	25 107	45 300

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.7 Vývoj produkce objemného odpadu

Zdroj: OOP MHMP

g) Sběr pytlů naplněných listím napadeným klíněnkou jírovcovou

Již několik let jsou na území hl. m. Prahy koňské kaštany (jírovec maďal) napadeny klíněnkou jírovcovou. Jedním z neúčinnějších opatření proti klíněnce je shrabání listí. Z tohoto důvodu město ve spolupráci s městskými částmi a svozovými firmami několik let organizuje sběr a svoz pytlů s napadeným listím.

Na cca 30 místech na území města (sběrné dvory, ÚMČ, provozovny svozových společností) si obyvatelé mohli v roce 2009 vyzvednout papírové pytle, do kterých mohou shrabané listí uložit. Pytle naplněné listím mohou buď odložit přímo ke sběrným nádobám na směsný odpad nebo je mohou odložit na určených sběrných místech (sběrné dvory, provozovny svozových společností) nebo ve spalovně komunálního odpadu.

Tab. B4.2.9 Náklady města na zajištění sběru a svozu listí napadeného klíněnkou jírovcovou [tis. Kč]

Rok	Náklady na výrobu pytlů	Náklady na sběr a svoz	Náklady celkem (vč. DPH)
2002	130,5	106,6	237,1
2003	130,5	127,2	257,7
2004	70,0	136,3	206,3
2005	68,8	162,1	230,9
2006	45,8	162,4	208,3
2007	135,1	148,9	284,0
2008	141,6	168,2	309,8
2009	108,9	165,7	274,6

Zdroj: OOP MHMP

h) Bioodpad

Zkušební provoz kompostárny Malešice

V říjnu 2004 byl zahájen zkušební provoz první kompostárny hl. m. Prahy „Kompostárny Malešice“ v Dřevčické ulici, p.č. 803/25 v Praze 10 - Malešicích (stabilní sběrné místo bioodpadu). Zařízení bylo vybudováno na náklady Hl. m. Prahy a je určeno pro odkládání odpadu z údržby zeleně a to jak občanů, tak i od firem provádějící tuto činnost. Zpracování bioodpadu je prováděno technologií aerobního kompostování. V roce 2008 občané Prahy odevzdali 305,96 tun bioodpadu ze zahrad. Zařízení bylo zkolaudováno jako stavba dočasná a tento status dodnes trvá. Důvodem je plánovaná výstavba rozlehlé křižovatky. Kvůli blízkosti zástavby a problémům s tím souvisejícím byla kompostárna v roce 2008 změněna na stabilní sběrné místo bioodpadu. To zamená, že od roku 2009 se zde bioodpad shromažďuje a částečně zpracovává, ale k samotnému kompostovacímu procesu již nedochází. V roce 2009 bylo vybráno od občanů Prahy 501,38 t bioodpadu. Z původní předpokládané doby trvání provozu kompostárny do konce roku 2005 se podařilo termín ukončení provozu prodloužit a to tentokrát do konce roku 2011. Po uzavření stabilního sběrného místa hl. m. Praha plánuje výstavbu kompostárny ve Slivenci a v několika dalších lokalitách.

Zkušební projekt sběru objemného bioodpadu pomocí velkoobjemových kontejnerů

V roce 2008 Hl. m. Praha zorganizovala opět projekt sběru bioodpadu pomocí velkoobjemových kontejnerů. Služba proběhla v podobném duchu jako na podzim roku 2007. Zapojení do projektu bylo nabídnuto všem městským částem. Služba byla poskytnuta v následujícím režimu. Kontejnery byly přistaveny v určeném termínu na max. 3 hodiny. Po celou dobu přistavení byla přítomna odborná obsluha, která monitorovala naplňování kontejneru a zodpovídala za čistotu vysbíraného bioodpadu. Sběr byl zaměřen na komunální bioodpad objemnějších rozměrů (především listí, tráva, větve, neznečištěná zemina). Celkem bylo přistaveno 854 velkoobjemových kontejnerů pro bezplatný sběr bioodpadu od občanů, do kterých se sebralo cca 793 tun bioodpadu. Ten byl předán ke zpracování na kompostárnu. Jak zástupci městských částí, tak Pražané byli tímto projektem nadšeni a projevíli zájem o jeho pokračování v dalších letech. Služba by měla být doplňkem při nakládání s bioodpady v Praze. V roce 2009 služba nebyla poskytována, ale od jara 2010 je opět plně v provozu. Kontejnery jsou přistavovány vždy na jaře a na podzim, kdy je předpoklad produkce objemného bioodpadu při údržbě zahrad.

Bioodpad od občanů z údržby zahrad lze odevzdat i na 13 sběrných dvorech hl. m. Prahy. Dále na základě úspěšného pilotního projektu sběru bioodpadu z domácností hl. m. Prahy sbíraného do speciálně provětrávaných hnědých nádob probíhá tato služba pro Pražany zatím v úrovni smluvního objednání. Kompostace bioodpadů byla podpořena mnoha informačními a propagačními akcemi v regionální i celostátní působnosti. V rámci ekologické výchovy dětí a mládeže byly nabídnuty kompostéry do základních a středních škol, aby byla obnovena myšlenka zpracování bioodpadů v místě vzniku, tj. na školních zahradách.

Náklady komplexního systému třídění komunálního odpadu

Celkové náklady komplexního nakládání s komunálním odpadem činily v roce 2009 cca 1,143 mld. Kč.

Největší část nákladů patří nakládání se směsným odpadem. Částka cca 735 mil. Kč je převážně hrazena občany v rámci výběru poplatku za komunální odpad. Město v závislosti na výše inflace a změn DPH doplácí na tuto službu 5 až 20 % ze svého rozpočtu. Výše poplatku pro plátce poplatku je regulována obecně závaznou vyhláškou hl. m. Praha. Současný poplatek nebyl pro poplatníky změněn od roku 2005. Skutečnou výši nákladů na směsný odpad ovlivňuje nejen výše inflace a změny DPH, ale zejména množství objednané služby, tj. počet obslužených nádob a rozhodnutí města, kolik směsného odpadu v daném roce bude energeticky využito a kolik skládkováno.

Ze zbývajících částí nákladů je hrazen tříděný sběr, který zahrnuje provoz sběrných dvorů, nakládání s tříděným odpadem papír, sklo, plasty a nápojové kartony (na cca 4 tis. stanovištích separace), systém sběru a zpracování nebezpečných odpadů, projekty sběru bioodpadu a náklady na nadstandardní službu

přistavování velkoobjemových kontejnerů na objemný odpad a jejich zpracování. Náklady na tříděný sběr v roce 2009 činily cca 305 mil. Kč (poníženy o případné tržby z prodeje vytríděných surovin), na nebezpečný odpad 11 mil. Kč, provoz sběrných dvorů cca 45 mil. Kč a nakládání s objemným odpadem cca 48 mil. Kč.

Příspěvek společnosti EKO-KOM, a. s.

Součástí tříděného sběru papíru, skla, plastů a nápojových kartonů jsou z větší části obaly. Do roku 2001 byl zpětný odběr obalů na území ČR zajišťován prostřednictvím tzv. Dobrovolné dohody, uzavřené mezi Českým průmyslovým sdružením pro obaly a životní prostředí a Ministerstvem životního prostředí. Na základě této Dobrovolné dohody podepsalo hl. m. Praha v roce 2001 smlouvu se společností EKO-KOM, a. s. S přijetím obalového zákona musí povinné osoby zajistit zpětný odběr obalů nebo odpadu z těchto obalů, zpětný odběr obalů mohou zajistit prostřednictvím tzv. autorizované společnosti (EKO-KOM).

Proplácení nákladů spojených se sběrem, svozem a odstraněním léků MF

Na základě novely zákona o léčivech jsou od ledna 2003 Ministerstvem financí propláceny náklady spojené se sběrem, svozem a odstraněním léků z lékáren. V roce 2009 činila dotace 1 471 506,- Kč.

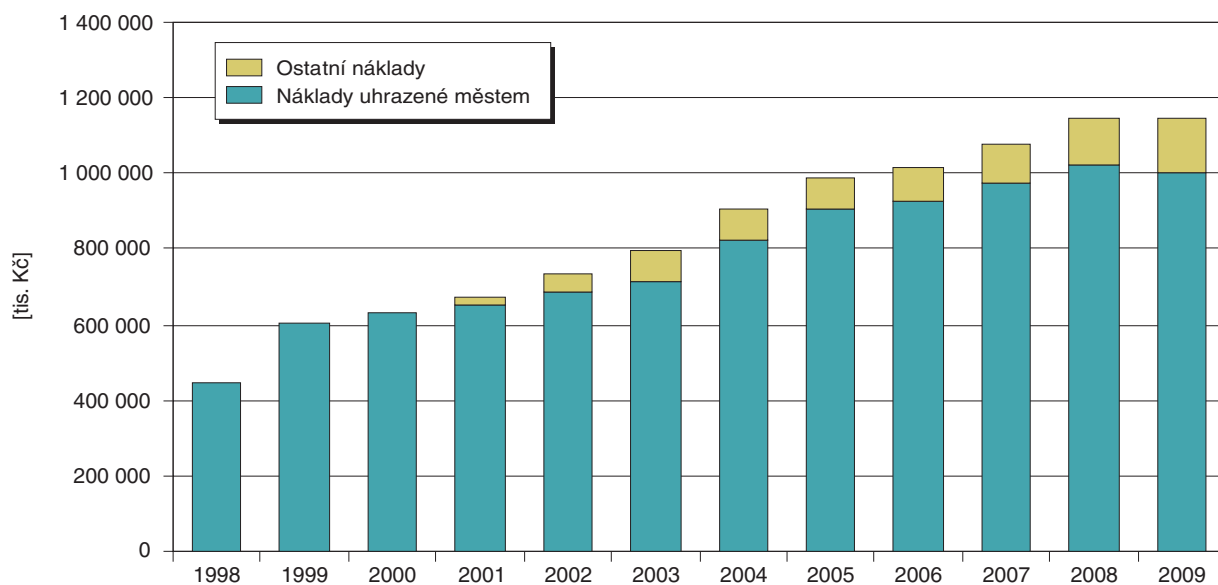
Tab. B4.2.10 Náklady na komplexní systém nakládání s odpady

Rok	Náklady uhrazené městem	Náklady celkem
2005	905 786	989 055
2006	925 668	1 016 243
2007	977 369	1 079 057
2008	1 024 859	1 145 659
2009	1 005 284	1 143 211

Pozn.: Rozdíl mezi celkovými náklady a náklady skutečně uhrazenými městem tvoří příspěvky na nakládání s odpady společnosti EKO-KOM a MF. (Společnost EKO-KOM v roce 2009 podpořila tříděný sběr částkou téměř 136 mil. Kč a Ministerstva financí uhradilo městu na zajištění svozu lékáren cca 1,471 mil. Kč.)

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B4.2.8 Vývoj celkových nákladů na kompletní systém nakládání s odpady

Zdroj: OOP MHMP

B4.3 NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI

Dozor v problematice nakládání s nebezpečnými látkami vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) jako státní orgán.

Česká inspekce životního prostředí kontroluje na základě zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jak jsou výrobci, zhotovitelé, dovozci, následnými uživateli, distributory a prvními příjemci chemických látek a chemických přípravků dodržována ustanovení tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení. Dále kontroluje tyto přímo použitelné předpisy Evropských společenství: nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 648/2004 o detergentech (dále též „nařízení o detergentech“), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (dále též „nařízení REACH“) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 689/2008 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek.

Zákonem č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je Česká inspekce životního prostředí zmocněna ke kontrolám balení a označování biocidních přípravků.

V roce 2009 provedli pracovníci ČIŽP oddělení odpadového hospodářství a referátů chemických látek 103 kontrol u subjektů se sídlem nebo provozovnou na území hl. m. Prahy, které se zabývají výrobou, dovozem nebo distribucí nebezpečných chemických látek. Kontroly se uskutečnily na základě zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a byly zaměřeny na dodržování povinností zajištění klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků. Kontroly nařízení REACH sestávaly z dozoru předávání bezpečnostních listů, dále pak sdělování informací o látkách vzbuzujících velmi velké obavy v předmětech podle článku 33 nařízení REACH a zjišťování stavu předběžné registrace chemických látek u subjektů. Dále Česká inspekce životního prostředí kontrolovala dodržování ustanovení dle nařízení o detergentech týkající se správného označování detergentů nabízených k prodeji spotřebitelům, zjišťovala, zda je dodržována povinnost informovat spotřebitele o složení detergentu a zda jsou uváděny na trh takové povrchově aktivní látky a detergenty obsahující povrchově aktivní látky, které splňují kritéria pro konečný aerobní biologický rozklad.

Kontroly klasifikace balení a označování byly Českou inspekcí životního prostředí provedeny u 19 subjektů se sídlem na území hl. m. Prahy, ve třech případech bylo prokázáno nedodržení povinností týkajících se označování nebezpečných chemických přípravků a Česká inspekce životního prostředí uložila subjektům pokutu v celkové výši 130 000 Kč. Ve čtyřech případech byla zjištěna porušení nařízení REACH, z toho se tři porušení týkala bezpečnostních listů a jednou nebyla splněna povinnost dodržování omezení látky ve směsi dle přílohy XVII nařízení REACH. Celková částka uložených pokut za neplnění povinností z nařízení REACH činila 69 000 Kč. Za nařízení o detergentech byly provedeny čtyři kontroly a nebylo zjištěno porušení nařízení o detergentech. Nejvíce kontrol na území hl. m. Prahy provedla Česká inspekce životního prostředí na základě oznámení nebezpečných výrobků z evropského výstražného informačního systému o nebezpečných spotřebitelských výrobcích nepotravinářského charakteru, tzv. RAPEX. Jednalo se o 78 kontrol a pouze u jednoho subjektu na území hl. m. Prahy bylo zjištěno uvedení na trh nebezpečného chemického přípravku nesplňujícího povinnost danou nařízením REACH.

Česká inspekce životního prostředí provedla v roce 2009 sto tři kontroly za zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a uložila sedm pokut v celkové výši 199 000 Kč.

Tab. B4.3.1 Přehled kontrol plnění povinností ze zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění

Kontroly	Počet kontrolovaných subjektů a provozoven	Počet pokut v právní moci	Částka uložených pokut v Kč
Klasifikace, balení a označování chemických látek a přípravků*	19	3	130 000
Nařízení REACH	2	4	69 000
Nařízení o detergentech	4	0	0
RAPEX	78	0	0
Celkem	103	7	199 000

* Součástí kontroly klasifikace, balení a označování chemických látek a přípravků byl proveden dozor bezpečnostních listů.

Zdroj: ČIŽP

V roce 2009 provedli pracovníci ČIŽP oddělení odpadového hospodářství a referátů chemických látek 13 kontrol u subjektů se sídlem na území hl. m. Prahy, které jsou povinny plnit povinnosti balení a označování biocidních přípravků podle zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů v platném znění. Ve čtyřech případech bylo zjištěno porušení zákona a subjektu byla uložena pokuta. Celková výše uložených pokut činila 85 000 Kč.

Tab. B4.3.2 Přehled kontrol plnění povinností ze zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění

	Počet kontrolovaných subjektů	Počet pokut v právní moci	Částka uložených pokut v Kč
Balení a označování biocidních přípravků	13	4	85 000

Zdroj: ČIŽP